

Mäntsälän kunta
Kuntakehityslautakunta

14.12.2023

Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Kuntakehityslautakunta antaa lausuntonaan Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

VE1-voimalinjan osuus F-H sivuaa alle 300 metrin säteellä Hyökännummen asemakaavoitettua aluetta. Voimalinja tulisi vaikeuttamaan Hyökännummen taajaman leviämistä koilliseen ja itään päin. Mäntsälän kunta on ostanut F-H-linjan varrelta peltoja, joille asutusta olisi mahdollista lisätä. Lisäksi voimalinjan linjaus osuu Mäntsälän Kulttuuriympäristöselvityksessä (Ahola 2022) mainitulle maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön eli Ohkolan kylän *lähestymismaiseman* alueelle rikkoen sen maisemalliset arvot. (Ahola, 2022, Mäntsälän kulttuuriympäristöselvitys).

YVA-selostuksessa tulee esittää voimajohdon reitti ja vaikutukset päällekkäin Kapulin eritasoliittymän aluevarauksen kanssa. Kapulin asemakaavoitettu teollisuusalue ja sille suunniteltu eritasoliittymä valtatielle 25 on merkittävä valtakunnallisella tasolla. Pylväsväleillä ja pylväiden sijoittelulla voidaan ehkäistä maankäytöllisiä haittoja.

Ohjelmassa ei ole otettu huomioon Helsinki-Lahti-Kouvola oikoradan mahdollista laajennusta Mäntsälässä kahdella raideparilla länteen päin nykyisistä raitteista. Lisäraideparit edellyttäisivät 40 metrin aluevarauksen, mikä voi vaarantua voimalinjan myötä. VE5 sivuaa tätä varausaluetta, missä johtoalue mahdollisesti levenee.

VE5 on suunniteltu kulkemaan Lukkokesken läpi. Vaikutukset Lukkokesken luonto- ja maisema-arvoille jäivät epäselviksi. Käytännössä uusi voimajohtoyhteys muuttaisi alueen rakennetta merkittävästi.

VE2:n ja VE4:n osuus E-G sivuaa Hirvihaarassa Mäntsälän ampumaurheilukeskusta, jota ei ole käsitelty YVA-ohjelmassa riittävästi. Vaihtoehdot 2–4 rikkovat myös valtatie 25:n molemmin puolin laajaa, yhtenäistä ja ekologisen verkoston kannalta maakunnallisesti merkittävää metsätalousvaltaista aluetta. Nämä vaihtoehdot ovat jo lähtökohtaisesti haastavia luonnon näkökulmasta.

Mäntsälän kunnan näkemys on, että peltoalueille olisi toimivinta toteuttaa YVA-ohjelmassa esitettyjä peltopylvästyyppejä, jotka minimoivat maanviljelylle aiheutuvia haittoja.

Päivityksenä mainittakoon, että YVA-ohjelmassa mainitun Mäntsälä Aero -

Mäntsälän kunta
Kuntakehityslautakunta

14.12.2023

lentokenttähankkeen valitusta ei otettu korkeimman hallinto-oikeuden käsitelyyn lokakuussa 2023.

Mäntsälässä on käynyt ilmi YVA-ohjelman esittelytilaisuudessa, että vastikään rakennusluvan saaneiden maanomistajien rakennukset eivät ole merkittyinä liitekartoille. YVA-ohjelmassa on käytetty MML:n aineistoja vuodelta 2023, mutta kunnan viime vuosina myönnettyt rakennusluvut tai suunnittelutarveratkaisut eivät välttämättä ole kuvattuina liitekartoissa. Mäntsälän kunnan alueella useat reittivaihtoehdot sivuavat jopa alle 100 metrin etäisyydeltä olemassa olevia rakennuksia pitkien suorien osuuksien takia. Reittien lopullisessa arvioinnissa tulee huomioida mahdollisuus siirtää voimajohtoja muutamilla-kin kymmenillä metreillä sivuun olemassa olevista rakennuksista, jotta rakennusten etäisyys voimalinjasta ylittää 100 metriä.

Toteutuessaan voimalinjalla olisi luonto-, kulttuurimaisema- ja maanarvoa sekä asumisviihtyisyyttä alentavia vaikutuksia koko Mäntsälän alueella reittivalinnoista riippumatta. Reittivalintojen ja niiden vaihtoehtoisten osuuksien aluevaraukset ovat huomattavat Mäntsälän kunnassa. Tämä vaikeuttaa valmisteilla olevan Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050:n suunnittelua jo luonnosvaiheessa. Tästä syystä lopullisen reitin valinta tulisi olla nopeasti tiedossa. Mäntsälän kunnan kannalta Fingridin ja kunnan välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta olisi pitänyt toteuttaa hankkeen alkuvaiheessa. Kahdenvälistä vuorovaikutusta tulee lisätä jatkossa.

YVA-ohjelmassa on käsitelty mahdollisuutta rakentaa yhden 400 kilovoltin voimajohdon sijasta kahden 400 kilovoltin voimajohdon yhteispylväsraakenteet. Kahden 400 kilovoltin voimajohdon yhteispylväsraakaisu koetaan tilantarpeen ja nykyisten olemassa olevien voimajohtojen käyttöiän kannalta järkevimmäksi vaihtoehdoksi. Mäntsälässä jo nykyisin olevan Fingridin 400 kilovoltin voimalinjan käyttöikä ja mahdollista korvaamista tulisi tarkastella jo suunnitteilla olevan voimalinjan yhteydessä ajankohtaisena vaihtoehtona. Voimajohtojen eri vaihtoehdot kulkevat merkittävässä määrin Mäntsälän kunnan alueella, minkä vuoksi vierekkäisiä ja eri aikoina toteutettavia voimajohtoja ei pidetä maankäytöllisesti toimivina ratkaisuin. Esimerkiksi tilavaraukset jäävät vaiheittain rakennettuina epäselviksi ja voivat hankaloittaa kaavoitusta tulevaisuudessa. Nyt suunniteltava 400 kilovoltin voimajohtoyhteys tulisi vähintään mitoittaa mahdollistamaan tulevaisuudessa myös toisen 400 kilovoltin voimajohdon toteuttaminen samoihin pylväisiin.

Liitekartalla 6/14 (Hausjärvi, Mäntsälä) vaihtoehtojen 4 ja 5 välillä kulkee olemassa oleva voimalinja. Tämän olemassa olevan voimalinjan koillispuolelle on esitetty VE5, joka sivuaa Kaananjoen peltomaisemaa. YVA-ohjelmasta ei käy selvästi ilmi, miksei VE5 kulkisi vasta VE4:n B-E osuudelta suoraan VE5:n osuudelle M-N.

Mäntsälän kunta
Kuntakehityslautakunta

14.12.2023

YVA-ohjelmassa uuden voimajohtohankkeen merkittävyys ja toteuttamisen välttämättömyys on selostettu kansallisella tasolla ja tulevaisuuden energiatarpeita huomioiden. YVA-ohjelmassa on tästä syystä jätetty käsittelemättä vaihtoehto 0, eli muuttumaton nykytilanne tai huomattavasti laajemmalla suunnittelualueella toteutettava kokonaan erilainen vaihtoehto. Ennen kuin lopullinen reittivaihtoehto selviää, hankkeen viisi vaihtoehtoista reittiä vaikuttavat Mäntsälän kunnan maankäyttöön huomattavasti. Olemassa olevien NIVOS Oy:n 110 kilovoltin voimajohtojen kannalta hanke ei tuota Mäntsälän sisäiseen sähköverkkoon parannuksia. Päinvastoin uudehkojen voimajohtojen viereen rakentaminen voi muodostaa ylimääräisiä kuluja nykyisen verkon ylläpitämiseen.